

Konkurences padome

**Pārskats par Konkurences padomes
2017. gada aktivitātēm tirgus
uzraudzības un koncentrācijas
kontroles jomās**

2018

Saturs

Ievads.....	3
1. Lēmumu raksturojums tirgus dalībnieku apvienošanās gadījumos	3
2. Svarīgākās atziņas par konkurences situāciju tirgos tirgus uzraudzības un apvienošanās lietās	7
3. Secinājumi.....	10
4. Prognozes.....	11

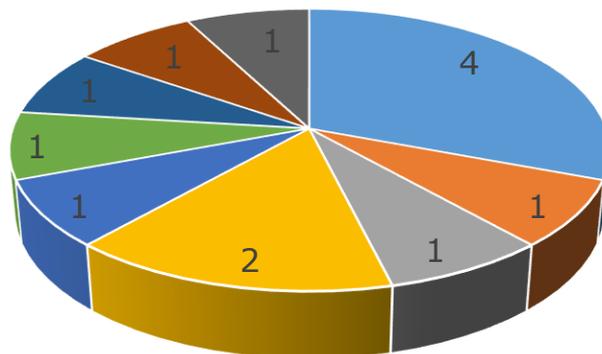
Ievads

1. Pārskats izveidots nolūkā turpināt iesākto praksi apkopot Konkurences padomes (turpmāk – KP) sniegto vērtējumu par situāciju tirgos, kuros tika vērtētas tirgus dalībnieku apvienošanās¹ un veiktas tirgus uzraudzības, lai ilgtermiņā nodrošinātu konsekventu pieeju padziļinātas tirgus situācijas izpētei un konsolidācijas pazīmju uzraudzību.
2. Pārskats sagatavots par 2017.gada periodu, ievērojot [līdzšinējo praksi](#).
3. Balstoties uz KP iekšējās statistikas datiem, izpētīta konkurences situācijas attīstība vairākos konkrētajos tirgos, īpaši iezīmējot pastāvošo tendenču izmaiņas atsevišķajos konkrētajos tirgos un plašākās komercdarbības jomās.

1. Lēmumu raksturojums tirgus dalībnieku apvienošanās gadījumos

4. KP 2017. gadā pieņēma 13 lēmumus apvienošanās lietās, kuri ietekmēja vismaz 10 komercdarbības jomas.
5. Minēto KP lēmumu ietekmēto komercdarbības jomu sīkāks iedalījums ir skatāms 1. attēlā.

- Mazumtirdzniecība nespécializētajos veikalos, kuros galvenokārt pārdod pārtikas preces (4 lēmumi)
- Iekārtu remonts (1 lēmums)
- Sava vai nomāta nekustamā īpašuma izīrēšana un pārvaldīšana (1 lēmums)
- Degvielas mazumtirdzniecība degvielas uzpildes stacijās (2 lēmumi)
- Ķīmisko vielu vairumtirdzniecība (1 lēmums)
- Drošības sistēmu pakalpojumi (1 lēmums)
- Degvielas, cietā, šķidrā un gāzveida kurināmā un līdzīgu produktu vairumtirdzniecība (1 lēmums)
- Televīzijas programmu izstrāde, apraide un starpniecība reklāmas izvietojšanā masu informācijas līdzekļos (1 lēmums)
- Elektroenerģijas ražošana (1 lēmums)

1. attēls. KP pieņemto lēmumu apvienošanās lietās iedalījums pēc ietekmētajām komercdarbības jomām, lēmumu skaits

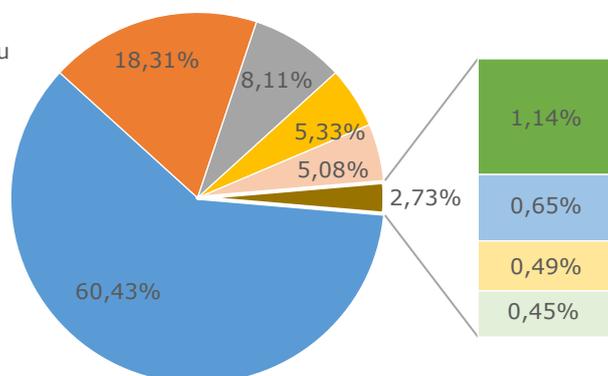
6. Kā redzams 1. attēlā, KP 2017. gadā visvairāk lēmumus ir pieņēmusi apvienošanās lietās mazumtirdzniecībā nespécializētajos pārtikas veikalos

¹ Saskaņā ar [Konkurences likuma IV nodaļas 15. pantā](#) noteiktu definīciju un paziņošanas nosacījumiem.

un degvielas mazumtirdzniecībā, kas turpina iepriekšējos gados novēroto konsolidācijas tendenci attiecīgās nozarēs. Tirgus dalībnieku konsolidāciju nespecializētās pārtikas mazumtirdzniecības jomā veicināja arī tirgus dalībnieka (AS "Prisma Latvija") aiziešana no Latvijas tirgus.

7. KP 2017. gadā pieņemto lēmumu apvienošanās lietās ietekmēto konkrēto tirgu kopējais finansiālais apjoms pārsniedz 696 miljonus eiro, kas apliecina konkurences iestāžu īpašu atbildību tirgus koncentrācijas kontroles jomā, sekmējot nacionālās tautsaimniecības attīstību.
8. Ar KP apvienošanās lēmumiem 2017. gadā ietekmēto konkrēto tirgu kopējā finansiālā apjoma detalizētāks iedalījums ir skatāms 2. attēlā.

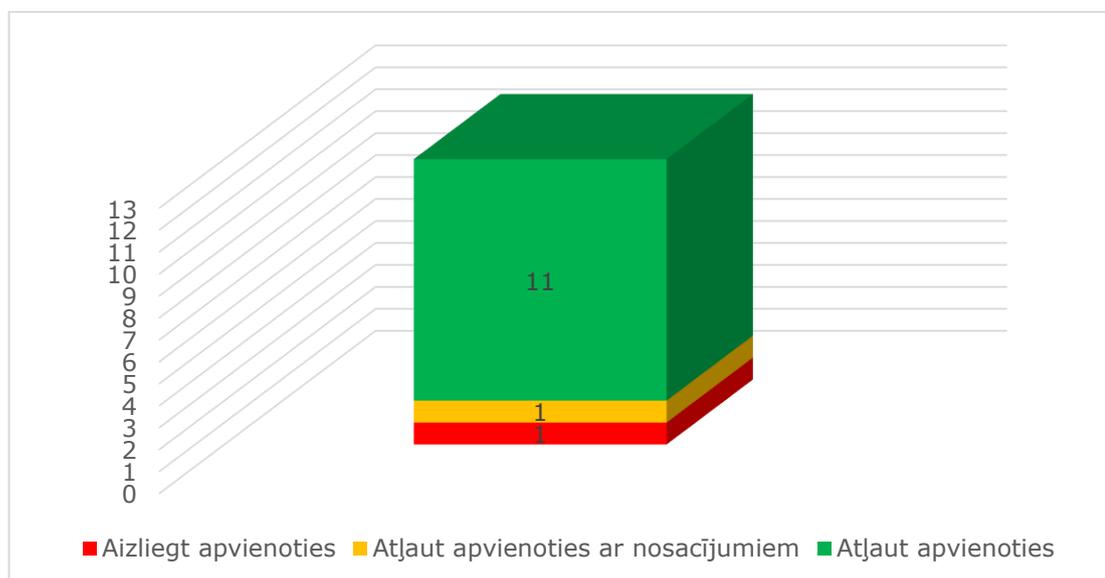
- Mazumtirdzniecība nespecializētajos veikalos, kuros galvenokārt pārdod pārtikas preces
- Degvielas mazumtirdzniecība degvielas uzpildes stacijās
- Degvielas, cietā, šķidrā un gāzveida kurināmā un līdzīgu produktu vairumtirdzniecība
- Televīzijas programmu izstrāde un apraide kopā ar starpniecība reklāmas izvietojumu masu informācijas līdzekļos
- Ķīmisko vielu vairumtirdzniecība
- Elektroenerģijas ražošana
- Drošības sistēmu pakalpojumi
- Sava vai nomāta nekustamā īpašuma izīrēšana un pārvaldīšana
- Iekārtu remonts

2. attēls. KP pieņemto lēmumu apvienošanās lietās ietekmēto konkrēto tirgu iedalījums pēc to apgrozījuma

9. Kā redzams 2. attēlā, KP 2017. gadā pieņemtie lēmumi apvienošanās lietās ir visvairāk ietekmējuši tirgus kapacitātes mazumtirdzniecības nespecializētajos pārtikas veikalos un degvielas vairum- un mazumtirdzniecības jomās. Tas norāda, ka attiecīgajās patērētājiem īpaši svarīgajās nozarēs ne tikai turpina attīstīties konsolidācijas tendences, tai skaitā Rīgas un Pierīgas reģionā, bet arī notiek aktīva konkurence par mazumtirdzniecībā nozīmīgiem un ierobežotiem aktīviem – platībām tirdzniecības centros, kam ir būtiska nozīme mazumtirdzniecības tīklu tirgus daļas palielināšanas stratēģijās.
10. Atkarībā no konkrētajiem tirgus apstākļiem tirgus dalībnieku apvienošanās var pozitīvi ietekmēt patērētāju un neatstāt būtisku negatīvu ietekmi uz konkurenci, tomēr ir gadījumi, kad apvienošanās rezultātā var rasties

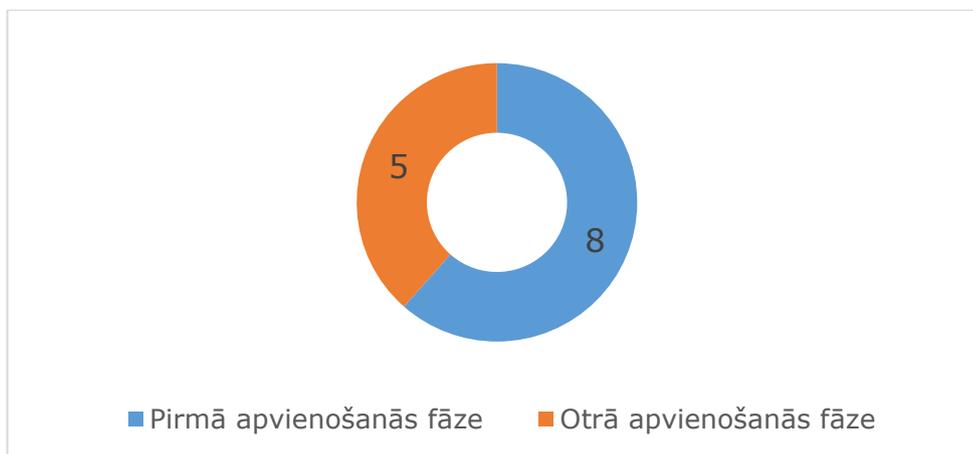
būtisks kaitējums konkurencei, un tādējādi KP ir nepieciešams piemērot saistošos noteikumus apvienošanās dalībniekiem vai arī aizliegt tirgus dalībnieku apvienošanās. KP 2017. gadā pieņemto lēmumu apvienošanās lietās tipoloģiskais iedalījums ir redzams 3. attēlā.

3. attēls. KP pieņemto lēmumu apvienošanās lietās tipoloģiskais iedalījums pēc to ietekmes veida

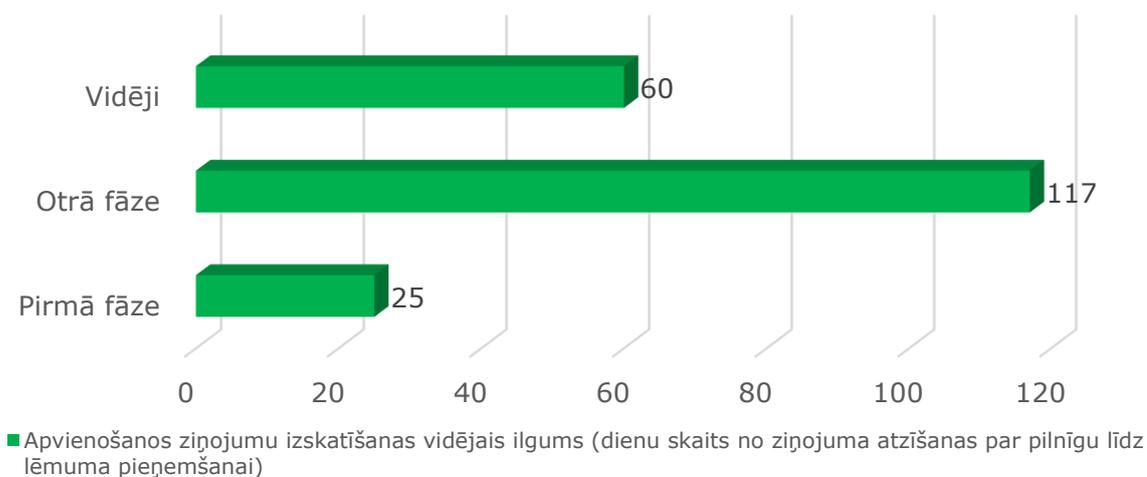
11. Kā redzams 3. attēlā, vairums KP 2017. gadā pieņemto lēmumu apvienošanās lietās bija atļaujoši. Vienā gadījumā KP piemēroja saistošos noteikumus, lai novērstu riskus konkurences videi. Pirmo reizi pēdējo astoņu gadu laikā ar vienu no lēmumiem apvienošanās tika aizliegta, ierobežojot koncentrāciju ikdienas patēriņa preču mazumtirdzniecības tirgū.
12. Iepriekš minēto apvienošanās gadījumu procesuālās izskatīšanas un vērtēšanas iedalījums pirmajā un otrajā fāzē² tiešā veidā izriet arī no apvienošanās radītā potenciālā riska līmeņa konkurences videi, KP prioritātēm un pieejas, kas ļauj ātri un efektīvi izvērtēt katra atsevišķa apvienošanās gadījuma iespējamās tirgus sekas. KP 2017. gadā pieņemto lēmumu apvienošanās lietās iedalījums pēc to izskatīšanas fāzēm ir redzams 4. attēlā.

² Pirmās fāzes apvienošanās lietās lēmums tiek pieņemts viena mēneša laikā, savukārt, otrās fāzes apvienošanās lietās lēmums tiek pieņemts četrus mēnešus laikā no pilnīga ziņojuma iesniegšanas dienas.

4. attēls. KP 2017. gadā pieņemto lēmumu apvienošanās lietās iedalījums pēc to izskatīšanas fāzēs

13. Kā redzams 5. attēlā, vairāk nekā trešā daļa no KP 2017. gadā pieņemtajiem lēmumiem apvienošanās lietās tika pieņemti pēc izskatīšanas un situācijas vērtēšanas otrās fāzes ietvaros. Tas atbilst OECD valstu attiecīga rādītāja vidējam līmenim, norādot uz KP praksi lēmumu par apvienošanās pieļaujamību sarežģītākos gadījumos balstīt uz padziļinātas konkurences vides analīzes datiem.
14. KP savā darbībā vienmēr ir tiekusies pēc efektīvas pārvaldības principu ievērošanas un starptautiski atzītās labākās prakses pārņemšanas, lai pakalpojumu klāsts klientiem tiktu sniegts ātri, profesionāli un iesaistoši. Šāda KP stratēģiskā nostāja ir iespaidojusi arī apvienošanās lietu izskatīšanas un lēmumu pieņemšanas procesu norisi, padarot tos efektīvākus, ātrākus un izteikti uz klientiem vērstus. Statistika par 2017. gada KP lēmumu apvienošanās lietās pieņemšanas procesa ilgumu (dienās) ir redzama 5. attēlā.

5. attēls. KP saņemto apvienošanās ziņojumu vidējais izskatīšanas ilgums, dienu skaits

15. Kā redzams 5. attēlā, relatīvi vienkāršu apvienošanās gadījumu izskatīšanas ilgums vidēji nesasniedz mēnesi (25 dienas). Savukārt komplicētie un būtiskus riskus konkurences videi radošie apvienošanās gadījumi vidēji tiek izskatīti līdz četrus mēnešu termiņā (117 dienās), t.i., ievērojot spēkā esošajos normatīvajos aktos noteikto procesuālo termiņu.

2. Svarīgākās atziņas par konkurences situāciju tirgos tirgus uzraudzības un apvienošanās lietās

Mazumtirdzniecība nespécializētajos veikalos

16. Būtiskas izmaiņas mazumtirdzniecībā nespécializētos veikalos ienesa AS "Prisma Latvija", kas Rīgā aizņēma vairākas tirdzniecības platības nozīmīgās vietās, iziešana no tirgus 2016. gadā. Tas atbalsojās vairākos apvienošanās darījumos arī 2017. gadā.
17. Vērtējot KP 2017. gada lēmumus par paziņoto apvienošanās gadījumiem, var secināt, ka [iepriekš](#), kopš 2008. gada konstatētai tendencei, ka īstenotās apvienošanās nekaitēja brīvai un vienlīdzīgai konkurencei tirgū un tika atļautas, apvienošanās, SIA "Plesko Real Estate" (SIA "RIMI LATVIA") iegūstot mazumtirdzniecības telpas multifunkcionālā iepirkšanās centrā "DOMINA Shopping", 2017. gadā tika aizliegta, jo šāds darījums nodarītu būtisku kaitējumu konkurencei, nostiprinot viena mazumtirgotāja pozīcijas spiedienu un samazinot citu konkurentu iespējas efektīvi konkurēt definētajā konkrētajā tirgū.
18. Izvērtējot faktiskos konkurences vides apstākļus, KP konstatēja, ka šī darījuma īstenošana palielinātu un nostiprinātu SIA "RIMI LATVIA" tirgus varu un vadošo stāvokli gan multifunkcionālo iepirkšanās centru segmentā (SIA "RIMI LATVIA" savu darbību veica jau septiņos no desmit šādiem centriem identificētajā tirgū), gan ikdienas patēriņa preču mazumtirdzniecības konkrētajā tirgū. Darījums vēl vairāk samazinātu konkurentu ilgtermiņa iespējas izdarīt efektīvu konkurences spiedienu, kas secīgi negatīvi ietekmētu arī patērētāju izvēles iespējas alternatīva piedāvājuma sarūkuma dēļ.
19. Vienlaikus ar [lēmumu](#) KP atļāva SIA "MAXIMA Latvija" iegūt tiesības izmantot iepriekšminētās nespécializētās mazumtirdzniecības telpas multifunkcionālā tirdzniecības centrā "Domina Shopping", jo tirgus daļu pieaugums apvienošanās rezultātā būtu nenozīmīgs un joprojām ievērojami zemāks kā vadošajam tirgus dalībniekam. Tādējādi arī konkurencei netiktu nodarīts būtisks kaitējums. Minēto apsvērumu dēļ SIA "Maxima Latvija" tika atļauts iegūt tiesības izmantot tirdzniecības telpas arī multifunkcionālajā tirdzniecības centrā "Riga Plaza" un Grostonas ielā 1, Rīgā.
20. Vērtējot šos apvienošanās darījumus, jāakcentē, ka iespējami precīza konkrētās preces un ģeogrāfiskā tirgus definēšana ir būtiska, lai prognozētu patieso ietekmi uz konkurenci tirgū. Lai objektīvāk izvērtētu apvienošanās darījumus ikdienas patēriņa preču mazumtirdzniecības tirgū, KP, izvērtējot iegūtos datus un analīzes rezultātus, kas nodrošināja elastīgam

pieprasījumam atbilstošas izvērtēšanas iespējas, ieviesa praksi lokālo ģeogrāfisko tirgu noteikšanai izmantot izohronu³ metodi. Tāpat KP, rūpīgāk izvērtējot pieprasījuma tendences un patērētāju iepirkšanās paradumus dažāda formāta veikalos, no konkrētās preces tirgus tvēruma izslēdza mazos veikalus ar sortimentu zem 6000 vienībām un platību zem 600 kvadrātmetriem.

21. Vienlaikus KP konstatēja nepietiekamu konkurences intensitāti starp lielajiem un mazajiem mazumtirdzniecības tirgus dalībniekiem, jo mazākie mazumtirgotāji spēj izdarīt efektīvu konkurences spiedienu tikai savā starpā, kas dažreiz rezultējās patērētāju izvēles iespēju realizēšanas līmeņa mazināšanā, īpaši reģionālajā kontekstā un teritorijās ar mazāku iedzīvotāju blīvumu.
22. KP secina, ka multifunkcionālo iepirkšanās centru ierobežotais skaits, kā arī šķēršļi tajos iekļūt mazākajiem ikdienas patēriņa preču tirgotājiem mazina konkurences spiedienu uz lielāko ķēžu mazumtirgotājiem. Šķēršļus mazākajiem tirgotājiem rada ierobežotās resursu iespējas gan piedāvāt izdevīgākus nomas nosacījumus telpu īpašniekiem, gan investēt plaša sortimenta veikalu izveidē. Arī mazāko mazumtirgotāju pieredzes trūkums darbībā multifunkcionālo iepirkšanas centru segmentā apgrūtina to iespējas iegūt šāda veida aktīvus. Tāpat kā būtisks šķērslis darbības paplašināšanai Rīgā ir ierobežotā lielu komercplatību ar izdevīgu atrašanās vietu pieejamība un lielāko tirgus dalībnieku paplašināšanās stratēģija ne tikai plaša sortimenta, bet arī mazo veikalu segmentā.
23. Ir novērojama skaidra tendence lielākajiem mazumtirgotājiem piedalīties savstarpējā konkurences cīņā tieši lielākajās Latvijas pilsētās, kamēr kooperācijas/iepirkumu grupas savu darbību koncentrē reģionos. Šāds darbības modelis ir sekmējis tādas situācijas izveidošanu, kurā lielie mazumtirgotāji konkurē faktiski tikai savā starpā, bet mazie – ar visiem, tai skaitā lielajiem tirgotājiem.
24. KP novēro, ka mazumtirgotāji savas pozīcijas tirgū aizvien vairāk izvēlas stiprināt ne tikai ar jaunu veikalu atvēršanu, bet arī intensīvu klientu servisa stiprināšanu. Starp šādiem piemēriem minama iespēja klientiem iepirkties interneta veikalā, pašapkalpošanās kasu un specializēto iepirkšanās stendu izveide, kā arī vispārēja lojalitātes programmu attīstīšana.

Farmācijas nozare

25. KP zāļu reģionālo mazumtirdzniecības tirgu uzraudzībā pētīja aptieku tīklu koncentrāciju 14 Latvijas pilsētās⁴ no 2011. līdz 2016. gadam. Iestāde konstatēja, ka šajā periodā aptieku skaits ir bijis stabils, taču notikuši vismaz 180 aptieku licenču maiņas darījumi, aptiekām mainot īpašniekus un atrašanās vietas. Konstatējams, ka minētajās pilsētās ir pārstāvēti kopumā pieci lielākie aptieku tīkli – AS "Sentor Farm aptiekas",

³ Izohrons (angļu val. *isochrone*) ir līkne (līnija) kartē, kas savieno visus punktus, līdz kuriem var nokļūt identiskā laika intervālā no konkrētas vietas.

⁴ Rīgā, Daugavpilī, Liepājā, Jelgavā, Jūrmalā, Ventspilī, Rēzeknē, Ogrē, Valmierā, Jēkabpilī, Dobelē, Gulbenē, Madonā un Talsos.

SIA "A Aptiekas", SIA "BENU Aptieka Latvija", SIA "Latvijas aptieka" un SIA "EUROAPTIEKA".

26. KP šajā uzraudzībā novēroja, ka vairākās pilsētās ievērojami palielinājusies lielāko aptieku ķēžu tirgus vara. Piemēram, AS "Sentor Farm aptiekas" tirgus daļa Rēzeknē ir pieaugušas piecas reizes, bet Dobelē, Gulbenē, Madonā – gandrīz divas reizes. Daži tirgus dalībnieki, piemēram, AS "Sentor Farm aptiekas" un SIA "Latvijas Aptieka", ir paplašinājuši savu darbību arī slimnīcu un to tuvumā esošajās teritorijās, kuras, ņemot vērā lielo cilvēku plūsmu, ir uzskatāmas par stratēģiski nozīmīgām vietām.
27. Uzraudzībā KP konstatēja, ka pašlaik ir vairākas pilsētas, kurās aptieku tīkliem tirgus daļa ir virs 30 %, pat 70 – 80 %, atsevišķos gadījumos 100 %, un tāpēc ir uzskatāmas par riska zonām. Ņemot vērā zāļu mazumtirdzniecības tirgu koncentrēšanos, KP ieskatā būtu nepieciešams ieviest kārtību, kas valstij ļautu vērtēt licenču īpašnieku maiņas gadījumus, novērst manipulācijas ar licencēm un tādējādi mazināt aptieku tīklu koncentrācijas procesu negatīvo ietekmi.
28. KP rosināja Veselības ministrijai izskatīt iespēju pieņemt grozījumus speciālajā regulējumā, kas paredzētu ierobežot aptieku licenču iegūšanu gadījumos, kad aptieku iegādes darījums nesasniedz Konkurences likumā noteiktos apvienošanās paziņošanas kritērijus un attiecīgi nav jāsaņem KP atļauja.

Energētika

29. KP 2017. gadā pievērsās arī aktuālam jautājumam par dabasgāzes tirgus liberalizēšanu.
30. KP, veicot [uzraudzību](#) par dabasgāzes tirgus atvēršanas apstākļiem, secināja, ka AS "Latvijas Gāze" kā tirgus dalībniekam, kas līdz tirgus atvēršanai atradās monopolstāvoklī, ir īpaša atbildība par savu rīcību, tostarp saskaņā ar sadarbības nosacījumiem ar klientiem neierobežot lietotāju iespēju brīvi izvēlēties citu tirgotāju.
31. Līdz ar dabasgāzes tirgus liberalizēšanu Latvijā būtiski mainījās tirgus situācija – tajā ienāca jauni dalībnieki, kuri kopā ar AS "Latvijas Gāze" konkurēs par dabasgāzes tirdzniecību klientiem. Tādējādi AS "Latvijas Gāze" kā dominējošam dabasgāzes piegādātājam ir jāņem vērā tirgus apstākļu maiņa un jāievēro, lai līguma nosacījumi, kas vēsturiski tikuši iekļauti dabasgāzes piegādes līgumos monopola darbības laikā, nav pretrunā ar godīgas konkurences nosacījumiem atvērtā tirgū.
32. Vērtējot AS "Latvijas Gāze" noslēgtos dabasgāzes piegādes līgumus (izņemot ar mājsaimniecībām), jaunos tirdzniecības līgumu projektus un to nosacījumus, KP secināja, ka šajos līgumos ir izplatīts nosacījums "ņem vai maksā" (*take-or-pay*). Kaut arī šāda nosacījuma iekļaušana līgumos pati par sevi nav aizliegta, jo var ļaut tirgotājam plānot iepērkamos dabasgāzes apjomus gada ietvaros, tomēr šie nosacījumi jaunajos tirgus apstākļos var ierobežot konkurenci.

33. KP vērsa dabasgāzes lietotāju uzmanību uz to, ka AS "Latvijas Gāze" nav objektīva pamata likt maksāt neizpildītās "ņem vai maksā" saistības par agrāku periodu kā iepriekšējais gads vai likt izpildīt iepriekšējā gadā neizpildītās saistības lietotājam neizdevīgā un pārmērīgi ilgā termiņā.
34. KP secināja, ka sekmīga dabasgāzes tirgus atvēršana lielā mērā ir atkarīga ne tikai no AS "Latvijas Gāze" kā bijušā monopolista rīcības, bet arī no jauno tirgotāju un dabasgāzes lietotāju aktivitātes.

3. Secinājumi

35. KP 2017. gadā pieņēma 13 lēmumus apvienošanās lietās, kuri ietekmēja vismaz desmit komercdarbības jomas, tai skaitā mazumtirdzniecību nespécializētajos pārtikas veikalos, degvielas vairumtirdzniecību un mazumtirdzniecību, mediju satura veidošanu un starpniecību reklāmas izvietojumā masu informācijas līdzekļos, ķīmisko vielu vairumtirdzniecību, elektroenerģijas ražošanu un citus uzņēmējdarbības veidus.
36. 2017. gadā pieņemto lēmumu apvienošanās lietās ietekmēto konkrēto tirgu kopējais finansiālais apjoms pārsniedz 696 miljonus eiro.
37. [Iepriekš](#) paustās prognozes par turpmāku tirgus konsolidāciju daļēji izpildījās, ņemot vērā tirgus dalībnieku vēlmi apvienot jaudas, piemēram, drošības pakalpojumu sniegšanas un rūpniecisko iekārtu remonta nozarē, konsolidācijas tendences degvielas mazumtirdzniecībā lokālajos konkrētajos tirgos, samazinoties komerciālās vides reģionālai sadrumstalotībai un veidojot patērētājiem labvēlīgākus attiecīgās preces iegādes nosacījumus.
38. Nespécializētās mazumtirdzniecības jomā, KP skatījumā, joprojām var novērot vidēji spēcīgu tirgus spēlētāju trūkumu, kas radītu potenciālu konkurences spiedienu diviem lielākajiem mazumtirgotājiem – SIA "RIMI LATVIA" un SIA "MAXIMA Latvija". Mazākie mazumtirgotāji faktiski izdara efektīvu konkurences spiedienu tikai savā starpā, bet konkurences intensitāte un patērētāju izvēles iespējas ir atkarīgas arī no reģionālā konteksta un iedzīvotāju blīvuma.
39. Vienlaikus var atzīmēt multifunkcionālo iepirkšanās centru ierobežoto skaitu un būtiskos šķēršļus (ikdienas patēriņa preču iepirkumu apjoms, resursu un pieredzes nepietiekamība), ar ko saskaras mazākie mazumtirgotāji, lai tajos iekļūtu, tādējādi neradot pietiekamu konkurences spiedienu uz lielāko ķēžu mazumtirgotājiem.
40. Veicot dabasgāzes tirgus atvēršanas apstākļu izpēti, KP konstatēja, ka līdz pilnīgai tirgus atvēršanai sagaidāma konkurence tieši par klientiem ar lielu patēriņu, kas dabasgāzi izmanto uzņēmējdarbībā. Kaut arī mājsaimniecībām brīvā tirgus apstākļos ir tiesības mainīt tirgotāju un vienoties par sev izdevīgākajiem pakalpojumiem un to cenu, tomēr, izpētot publiski pieejamo informāciju, secināms, ka neviens no reģistrētajiem tirgotājiem nav publicējis piedāvājumu mājsaimniecībām. Pamatā tirgotāju uzmanība ir vērsta uz lielajiem tirgus dalībniekiem.

41. Zāju mazumtirdzniecības jomā KP konstatēja, ka vairākas pilsētas un reģioni, kuros aptieku tīkliem tirgus daļa pārsniedz jau 30 %, ir uzskatāmas par konkurences vides attīstības riska zonām. Ņemot vērā zāju mazumtirdzniecības tirgu koncentrēšanos, KP ieskatā būtu nepieciešams ieviest kārtību, kas valstij ļautu vērtēt licenču īpašnieku maiņas gadījumus un tādējādi novērstu aptieku tīklu koncentrāciju.

4. Prognozes

42. Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija (turpmāk – OECD) savā Ekonomikas pārskatā ([OECD Economic Outlook](#)) Latvijai prognozē ievērojamu ekonomisko izaugsmi, paredzot IKP gada pieaugumu līdz pat 4,20 % 2018. un līdz 3,70 % 2019. gadā.
43. OECD norāda, ka Latvijas ekonomisko izaugsmi stimulē vairāki savstarpēji saistītie tautsaimnieciskie faktori: eksporta pieaugums, ieguldījumu plūsmas stiprināšanās un noturīgais privātais patēriņš.
44. Privātā patēriņa kāpumu veicinās augošā darba samaksa, tai skaitā minimālās darba samaksas pieauguma rezultātā. Turklāt OECD atzīmē, ka Latvijas eksporta pieaugums saglabāsies, neskatoties uz to, ka 2019. gadā ir sagaidāma ekonomiskās aktivitātes palēnināšanās Eiropas valstīs un Krievijā.
45. KP skatījumā, OECD paustais viedoklis korekti atspoguļo provizorisko situāciju Latvijas nacionālajā tautsaimniecībā un tās nākotnes attīstības tendences, t.sk. konkurences attīstības perspektīvu.
46. Ņemot vērā Latvijas nacionālās tautsaimniecības daudznozaru izveidi un konkrēto tirgu individuālo ekonomisko specifiku, tai skaitā, ņemot vērā konkurences vides attīstības pazīmes un nozaru informāciju, kas iegūta KP 2017. gadā veikto tirgus uzraudzību laikā, ir pamats sagaidīt arī turpmāko makroekonomisko konvergenci ar ES valstīm, īpaši attīstoties reģionālajai tautsaimnieciskajai integrēšanai, tādējādi stimulējot pārrobežu tirdzniecību un uzlabojot konkurences vidi tajās nozarēs, kuras ir vairāk iesaistītas starptautiskajos ekonomiskajos un globalizācijas procesos.
47. [Tirgiem ar augstām ienesīguma likmēm kļūstot arvien vairāk piesātinātiem to komerciālā pievilcīguma dēļ](#), konkurences sīvums var paaugstināties attiecīgajos segmentos, ilgtermiņā sekmējot konsolidācijas tendences gadījumos, kad netiks atrastas efektīvas citas kooperācijas formas. Ņemot vērā ekonomikas globālās attīstības tendences un jaunu komercdarbības veidu rašanos, KP veltīs papildu uzmanību tādiem aktuāliem tautsaimnieciskiem fenomeniem kā digitālā ekonomika, lielle dati un ražošanas procesu viedā automatizēšana.
48. Šajā kontekstā par lielāko izaicinājumu mazumtirgotājiem varētu kļūt patēriņa kāpināšanas nepieciešamība, kas tiek apgrūtināta ar iedzīvotāju

skaita samazināšanos un relatīvi zemu pirktspēju (salīdzinot ar [Eiropas Savienības vidējo līmeni](#)).

49. Tomēr 2018. gadā mājsaimniecību patēriņa pieauguma tempam nevajadzētu būtiski samazināties, tieši otrādi – ir sagaidāms tā pieaugums līdzīgi kā pērnajā gadā. Par vienu no pirktspējas pieaugumu veicinošajiem faktoriem varētu kļūt strādājošo skaita pieaugums, īpaši prognozētās straujākas algas izaugsmes kontekstā. Šādas prognozes sakrīt arī ar [Finanšu ministrijas viedokli](#) par mazumtirdzniecības nozares attīstības tendencēm.
50. 2018. un turpmākajos gados tirgus koncentrācijas tendences mazumtirdzniecībā, visticamāk, turpināsies, diviem lielākajiem tirgus spēlētājiem palielinot savas tirgus daļas kopējā tirgū. Vienlaikus arvien vairāk pieaug iespēja, ka apvienošanās darījumos, kur būs iesaistīti SIA "RIMI LATVIA" un SIA "MAXIMA Latvija" (katru gadījumu vērtējot individuāli), var rasties negatīva ietekme uz konkurenci nākotnē.
51. Tāpēc KP pozitīvi raugās uz publiski izskanējušo informāciju par iespējamo mazumtirgotāja "Lidl" ienākšanu Latvijas tirgū, jo tas varētu radīt efektīvu konkurences spiedienu uz citiem, tai skaitā lielajiem mazumtirgotājiem, un uzlabot kopējo konkurences vidi tirgū, vienlaikus patērētājiem nodrošinot plašākas izvēles iespējas attiecībā uz pieejamo preču sortimentu un izdarot efektīvu cenu spiedienu gandrīz visos produktu segmentos.
52. Vienlaikus Latvijas nacionālajā tautsaimniecībā turpinās svarīgas strukturālās izmaiņas. Pēc enerģētikas nozares liberalizācijas reģistrēto gāzes tirgotāju skaits ir pārsniedzis 30 jaunu tirgus dalībnieku sliekšni, kas liecina par lielu komersantu interesi iesaistīties konkurences cīņā attiecīgajā nozarē, pierādot ka brīvas konkurences tirgus var būt komerciāli pievilcīgi. Patērētājiem būs jāpierod lielākas izvēles situācijā un jāiemācās izvēlēties sev izdevīgākus nosacījumus, tai skaitā zemāku cenu. Savukārt tirgotājiem vairāk jāfokusējas uz patērētāja vajadzībām un aktīvi jāiesaistās konkurencē par klientiem ar citiem tirgus dalībniekiem.
53. 2018. gadā būtu loģiski sagaidīt lielāku dabasgāzes patērētāju aktivitāti, īstenojot jaunradītas izvēles iespējas un apzinoties pastāvošās piedāvājuma veidotās alternatīvas, t.i., gāzes tirgotāju cenas un pakalpojumu sniegšanas nosacījumus. Vienlaikus jaunradītā tirgus piedāvājuma pusē būtu iespējams sagaidīt gāzes pārvades un uzglabāšanas pakalpojumu attīstību.
54. Gan Eiropas Savienības, gan tās dalībvalstu un reģionālajā līmenī visdrīzāk turpināsies tendence slēgt īstermiņa dabasgāzes piegādes līgumus, kas ir pamatojams ar globālā tirgus dinamiku un īstermiņa līgumu augstāku rentabilitāti, kā arī to elastīgumu un vienkāršākām pārslēgšanās iespējām. Iespējams, ka konkurenci tirgū ietekmēs turpmākas debates par iespēju gāzes cenošanu atsaistīt no naftas produktu cenām.
55. Tirgus vispārējā loģika un Eiropas Komisijas īstenotā enerģijas drošības politika nosaka mērķi uzlabot Eiropas Savienības dalībvalstu enerģijas

piegādes drošību, izveidojot reģionālu gāzes tirgu Baltijas valstīs, līdz ar to iekšējo tirdzniecības barjeru nojaukšanai ir labs potenciāls atdzīvināt Baltijas reģionālo gāzes tirgu, radot nosacījumus vēl lielākai konkurencei un patērētājiem vēl izdevīgākiem nosacījumiem arī Latvijas iekšējā tirgū.

56. 2018. gadā KP veiks izpēti tirgos, kas 2017. gadā iezīmējās kā tirgi, kur pastāv iespējamās tirgus kropļojumu pazīmes (apdrošināšana, mobilo telekomunikāciju pakalpojumi u.c.), ir pazīmes nepietiekamai konkurencei, kas iespējami kaitē patērētājiem (finanšu pakalpojumi, autotransporta līdzekļu tehniskās apskates pakalpojumi, medikamenti, digitālā ekonomika) vai apvienošanas rezultātā varētu turpināt pieaug koncentrācijas riski (mazumtirdzniecība, TV un telekomunikāciju pakalpojumi u.c.), kā arī uzraudzīt iepriekš pieņemto lēmumu saistošo noteikumu izpildi (piemēram, [UAB Bite Lietuva un MTG Broadcasting AB grupas sabiedrību Latvijā apvienošanās rezultātā](#) piemēroto saistošo noteikumu izpildi).